

Sygn. akt IV Ca 645/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca – SSO Renata Wanecka (spr.)

Sędziowie SO Katarzyna Mirek - Kwaśnicka

SO Małgorzata Michalska

Protokolant st. sekr. sąd. Anna Bałdyga

po rozpoznaniu na rozprawie 13 grudnia 2017 r. w P.

sprawy z powództwa Skarbu Państwa – Starosty (...)

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Ciechanowie z 19 grudnia 2016 r.

sygn. akt I C 626/16

1. oddała apelację;

2. zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. na rzecz Skarbu Państwa – Starosty (...) kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego za II instancję.

Katarzyna Mirek – Kwaśnicka R. M. M.

Sygn. akt IV Ca 645/17

UZASADNIENIE

2 lutego 2016 r. Skarb Państwa – Starosta (...) złożył do Sądu Rejonowego w Ciechanowie pozew, w którym wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P., ma zapłacić na jego rzecz 29.919,41 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot: 4.230,36 zł od 1 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty, 907,45 zł od 1 kwietnia 2015 r. do dnia 14 grudnia 2015 r., 5.137,81 zł od 1 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty, 5.137,81 zł od 1 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty, 5.137,81 zł od 1 października 2015 r. do dnia zapłaty, 5.137,81 zł od 1 listopada 2015 r. do dnia zapłaty, 5.137,81 zł od 1 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, iż dochodzi od pozwanej opłaty rocznej za 2015 r. z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w C. przy ul. (...), w obrębie K., oznaczonej w ewidencji gruntów numerami (...) o łącznej powierzchni 28.743 m², ustalonej w wyroku z 8 kwietnia 2014 r. wydanym przez Sąd Rejonowy w Ciechanowie w sprawie I C 753/13, począwszy od 1 stycznia 2013 r. na 30.826,86 zł, która to opłata została na wniosek pozwanej

rozłożona przez niego na sześć rat, z których żadna nie została zapłacona w terminie. Jedyne 14 grudnia 2015 r. pozwana wpłaciła 907,45 zł, którą powód zaliczył na poczet pierwszej raty, dlatego też dochodzi on odsetek od tej raty od 907,45 zł od 1 kwietnia 2015 r. do dnia 14 grudnia 2015 r. i od pozostałej nieuiszczonej kwoty 4.230,36 zł - od 1 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty. W przypadku pozostałych rat powód dochodził odsetek od dnia następnego po dniu wymagalności każdej z nich.

W dniu 8 marca 2016 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym uwzględnił powództwo w całości.

(...) spółka z o.o. w P. wniosła sprzeciw, zaskarżając nakaz zapłaty w całości. Podniosła, że powód wystąpił z żądaniem zapłaty przed upływem terminu wymagalności i wniosła o umorzenie postępowania co do 12.913,43 zł oraz oddalenie powództwa w pozostałej części, ewentualne nałożenie obowiązku zapłaty roszczenia w ratach - zgodnie z ustaleniami stron.

Pozwana w uzasadnieniu wskazała, że powód we wzajemnych ustaleniach stron dokonał prolongaty terminu zapłaty roszczenia objętego pozwem. Wytoczenie powództwa oraz doręczenie nakazu zapłaty nastąpiło przed upływem terminu do zapłaty, albowiem strony prowadziły pertraktacje ugodowe i strona powodowa udzieliła prolongaty w spłacie należności, przy jednoczesnym zastrzeżeniu przez strony spłaty w ratach, w związku z czym wszelkie ewentualne roszczenia powoda względem pozwanej nie są - w jej ocenie jeszcze wymagalne.

W odpowiedzi na sprzeciw pozwanej z 12 października 2016 r. powód zmodyfikował żądanie i wniósł o zasądzenie od pozwanej kwoty 18.191,78 zł, w tym: 40,51 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od I raty w łącznej wysokości 5.137,81 zł za okres od 1 kwietnia 2015 r. do 26 maja 2015 r., 60,45 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od II raty w łącznej wysokości 5.137,81 zł za okres od 1 czerwca 2015 r. do 24 sierpnia 2015 r., 177,39 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od części III raty w wysokości 2.637,81 zł za okres od 1 sierpnia 2015 r. do 23 września 2015 r. oraz wniósł o zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie, liczonych od kwot: 2.500 zł tytułem III raty od 1 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty, 5.137,81 zł tytułem IV raty od 1 października 2015 r. do dnia zapłaty, 5.137,81 zł tytułem V raty od 1 listopada 2015 r. do dnia zapłaty, 5.137,81 zł tytułem VI raty od 1 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty, zaś w pozostałym zakresie, cofnął pozew.

Wyrokiem z 19 grudnia 2016r. Sąd Rejonowy w Ciechanowie w sprawie I C 626/16 zasądził od (...) spółki z o. o. w P. na rzecz Skarbu Państwa - Starosty (...) 18.191,78 zł z odsetkami liczonymi od kwot: 2.500 zł ustawowymi od 1 sierpnia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, 5.137,81 zł ustawowymi od 1 października 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, 5.137,81 zł z ustawowymi od 1 listopada 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, 5.137,81 zł ustawowymi od 1 grudnia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty (punkt I); umarzając postępowanie w pozostałym zakresie (punkt II); zasądził od pozwanego na rzecz powoda 2.331,96 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu (punkt III) oraz nakazał ściągnąć od (...) spółki z o. o. w P. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Ciechanowie 1.496 zł tytułem zwrotu opłaty sądowej (punkt IV).

Sąd Rejonowy ustalił:

30 lipca 2009 r. (...) spółka z o.o. z siedzibą w P., Oddział w C. nabyła od Fabryki (...) S.A. z siedzibą w W. prawo użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w C. przy ul. (...), stanowiącej działki gruntu: nr (...)o powierzchni 0,364 ha, nr (...) o powierzchni 1,5454 ha, nr (...)o powierzchni 0,4598 ha, nr (...) o powierzchni 0,0542 ha, nr (...)o powierzchni nr 0,1916 ha, nr (...)o powierzchni 0,0212 ha, nr (...)o powierzchni 0,1852 ha i nr (...)o powierzchni 0,0529 ha wraz z własnością budynków i budowli, znajdujących się na tych działkach, trwale z gruntem związanych i stanowiących odrębny od gruntu przedmiot własności. Właścicielem tej nieruchomości jest Skarb Państwa, a w VI Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Ciechanowie prowadzona jest dla niej księga wieczysta (...).

Wyrokiem z 8 kwietnia 2014 r., wydanym w sprawie I C 753/13 Sąd Rejonowy w Ciechanowie ustalił wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego przedmiotowej nieruchomości od 1 stycznia 2013r. na 30.826,86 zł.

Na wniosek (...) spółki z o. o. z siedzibą w P., Starosta (...) pismem z 25 marca 2015 r. należność z tytułu użytkowania wieczystego rozłożył na sześć rat: I rata – 5.137,81 zł, płatna do 31 marca 2015r., II rata 5.137,81 zł płać do 31 maja 2015 r., III rata 5.137,81 zł płać do 31 lipca 2015 r., IV rata 5.137,81 zł płać do 30 września 2015 r., V rata – 5.137,81 zł płać do 31 października 2015 r., VI rata – 5.137,81 zł płać do 30 listopada 2015 r.

(...) spółka z o.o. z siedzibą w P. dokonała następujących wpłat: 16 kwietnia 2015 r. na poczet należności wynikającej z I raty kwotę 2.637,81 zł, 25 maja 2015 r. na poczet należności wynikającej z I raty kwotę 2.500 zł, 24 czerwca 2015 r. na poczet należności wynikającej z II raty kwotę 2.637,81 zł, 25 sierpnia 2015 r. na poczet należności wynikającej z II raty kwotę 2.500 zł, 23 września 2015 r. na poczet należności wynikającej z III raty kwotę 2.637,81 zł, 14 grudnia 2015 r. na poczet należności wynikającej z I raty kwotę 907,45 zł.

Powód zarachował te wpłaty zgodnie z ustnymi ustaleniami na najstarsze zaległości z tytułu opłat rocznych za użytkowanie wieczyste nieruchomości za 2013 i 2014 r.

Pismami z 20 sierpnia 2015 r. i 17 grudnia 2015 r. strona powodowa wezwała spółkę do zapłaty należności z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste przedmiotowych należności.

Pozwana pozostawiła powyższe bez odpowiedzi i wpłaciła należności.

Zdaniem Sądu Rejonowego, stan faktyczny w przeważającej części był bezsporny i dodatkowo znalazł potwierdzenie w zgromadzonych w aktach sprawy dokumentach.

Sąd oddalił wniosek pozwanej o przesłuchanie świadków D. C. i T. R. na okoliczność wzajemnych ustaleń stron, wpłat na rzecz powoda, pertraktacji i prolongaty terminu zapłaty roszczenia objętego pozwem oraz przedwczesności powództwa, gdyż okoliczności, na które mieli zeznawać, nie mogły zostać udowodnione przez zeznania świadków ponieważ wynikają one z przepisów prawa - m.in. art. 238 kc i art. 71 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz. U z 2016 r., poz. 2147) oraz pism stanowiących korespondencję między stronami postępowania.

Dokonując oceny prawnej, Sąd I instancji podniósł, że roszczenie strony powodowej znajduje podstawę w art. 238 kc, zgodnie z którym wieczysty użytkownik uiszcza przez czas trwania swego prawa opłatę roczną oraz w art. 71 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz. U z 2016 r., poz. 2147), zgodnie z którym za oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste pobiera się pierwszą opłatę i opłaty roczne. Stosownie zaś do ust. 4 tego artykułu, opłaty roczne wnosi się przez cały okres użytkowania wieczystego, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, z góry za dany rok. Opłaty rocznej nie pobiera się za rok, w którym zostało ustanowione prawo użytkowania wieczystego. Właściwy organ, na wniosek użytkownika wieczystego złożony nie później niż 14 dni przed upływem terminu płatności, może ustalić inny termin zapłaty, nieprzekraczający danego roku kalendarzowego.

Sąd podkreślił, że bezspornym było, iż powódka jest użytkownikiem wieczystym przedmiotowej nieruchomości, poza sporem pozostawała także okoliczność, iż opłata za użytkowanie wieczyste począwszy od 1 stycznia 2013r. została ustalona na 30.826,86 zł oraz fakt rozłożenia tej należności na wniosek użytkowniczki wieczystej przez powoda na sześć rat. Z powodu zakwestionowania przez pozwaną należności dochodzonej pozwem, z uwagi na błędne zarachowanie wpłat, powód w piśmie z 12 października 2016 r. cofnął pozew w zakresie żądania 11.727,63 zł.

Z uwagi na cofnięcie pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia, zgoda pozwanej na dokonanie tej czynności nie była konieczna. Ponadto w ocenie Sądu Rejonowego czynność ta nie była sprzeczna z prawem ani zasadami współzycia społecznego, jak również nie zmierzała do obejścia prawa (art. 203 § 4 kpc). Dlatego Sąd umorzył postępowanie w części obejmującej cofnięcie pozwu, stosując art. 355 § 1 kpc.

Sąd I instancji stwierdził, że pozostała część dochodzonego roszczenia nie była przez stronę pozwaną kwestionowana, jedynie wskazywała, iż z powodu ciężkiej sytuacji finansowej nie była i nie jest spłacić jej w całości. Dlatego Sąd uznał pozostałe żądanie powoda za zasadne i zasądził na jego rzecz 18.191,78 zł. Wskazane okoliczności jednoznacznie prowadzą bowiem do przekonania, iż pozwana jest zobowiązana względem strony powodowej do zapłaty pozostałej kwoty żądanej pozwem, pozwana zaś nie przedstawiła żadnego dowodu, z którego wynikałoby, iż świadczenie to zostało przez nią spełnione w tym zakresie.

Sąd zasądził odsetki ustawowe na podstawie art. 481 kc, zgodnie z żądaniem pozwanego, której wysokości i daty wymagalności pozwana również nie kwestionowała.

Sąd Rejonowy podniósł, iż nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut podnoszony przez pozwaną, która wskazywała na przedwczesność wytoczenia powództwa, z powodu prowadzenia pertraktacji ugodowych i udzieleniu jej prolongaty w spłacie należności, przy jednoczesnym zastrzeżeniu przez strony spłaty w ratach, w związku z czym wszelkie ewentualne roszczenia powoda względem pozwanej nie są w jej ocenie jeszcze wymagalne. Pozwana, oprócz podniesionych przez nią twierdzeń o negocjacjach ugodowych, nie przedstawiła sądowi żadnych dowodów na ich poparcie. W aktach sprawy znajduje się jedynie pismo powoda z 25 marca 2015 r., w którym zgodził się na rozłożenie należności z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste na sześć rat, z czego ostatnia rata winna zostać uiszczona 30 listopada 2015 r. Wniesienie pozwu 2 lutego 2016 r. nastąpiło więc po dniu wymagalności ostatniej raty, tym samym nie można w żadnym razie mówić o jego przedwczesności. Twierdzenia pozwanej o jakichkolwiek pozasądowych rozmowach mediacyjnych nie zostały w żaden sposób wykazane, brak zatem podstaw do kwestionowania terminu wytoczenia powództwa.

Sąd nie uwzględnił wniosku o rozłożenie na raty, podnosząc że zgodnie z art. 320 kpc w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. W ocenie Sądu Rejonowego, w niniejszej sprawie nie było szczególnie uzasadnionego wypadku, przemawiającego za rozłożeniem należności na raty. Dotychczasowe dokonywane wpłaty przez pozwaną wskazują, iż jest ona w stanie wygospodarować określone środki pieniężne na poczet dochodzonej należności. Poza tym we wniosku pozwana wskazała, iż wnosi o rozłożenie należności zgodnie z ustaleniami stron, które do czasu zamknięcia rozprawy nie zostały przez nią przedstawione.

Koszty procesu Sąd stosunkowo rozdzielił, stosując art. 100 kpc. Natomiast o kosztach sądowych rozstrzygnął zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od wyroku złożyła (...) spółka z o.o., zaskarżając go w całości i zarzuciła:

- naruszenie art. 227 kpc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i nieprzeprowadzenie zawnioskowanych przez pozwaną dowodów z zeznań świadków na okoliczność ustalenia terminów płatności i przedwczesności powództwa,
- nierozpoznanie istoty sprawy, polegające na nieprzeprowadzeniu w całości postępowania dowodowego,
- sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, polegające na przyjęciu, iż pozwana jest stroną przegrywającą, która winna zostać obciążona kosztami procesu.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, ewentualnie o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów procesu za obie instancje.

Skarb Państwa – Starosta (...) w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Okręgowy w całości akceptuje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji i przyjmuje je za własne.

Pozwana stoi na stanowisku, że mimo rozłożenia na raty opłaty za wieczyste użytkowanie za rok 2015 – zgodnie z informacją Starosty (...) z 25 marca 2015r., zawarła ona dodatkowe porozumienie, zgodnie z którym uzyskała przedłużenie terminu. Z twierdzeń faktycznych przytoczonych w sprzeczności od nakazu zapłaty nie wynika jednak, do jakiego dnia miało nastąpić odroczenie płatności. Jednocześnie Prezes pozwanej spółki (...) nie wyraziła zgody na zawarcie ugody sądowej, polegającej na odroczeniu terminu płatności opłaty do końca marca 2017r.

Podstawowym obowiązkiem procesowym obciążającym stronę jest ciężar twierdzenia, który sprowadza się do konieczności przytoczenia twierdzeń o faktach mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Twierdzenia te stanowią przedmiot poznania przez sąd i sprawdzenia pod względem prawdziwości, czemu służy postępowanie dowodowe. Tym samym za przedmiot dowodu mogą zostać uznane wyłącznie fakty, które wyznaczają przesłanki dochodzenia roszczenia w postępowaniu sądowym. Tymczasem pozwana nie wskazała ani okoliczności, w jakich miało nastąpić kolejne przedłużenie terminu płatności opłaty za wieczyste użytkowanie, ani konkretnych terminów ewentualnych rat. Co więcej, na rozprawie 5 grudnia 2016r., czyli 8 miesięcy po otrzymaniu nakazu zapłaty wraz z odpisem pozwu, Prezes spółki (...) nie była w stanie podjąć decyzji co do warunków ewentualnej ugody sądowej.

W tych okolicznościach Sąd Rejonowy słusznie oddalił wniosek dowodowy z zeznań świadków D. C. i T. R., z tym, że argumentem przemawiającym za takim postanowieniem powinno być przede wszystkim to, że mieliby oni zeznawać na okoliczności, których strona pozwana w istocie nie wskazała, poprzestając na ogólnikowym zarzucie, że dochodzone roszczenia nie są wymagalne. Zgłaszając dowód z zeznań świadków, pozwana zdaje się oczekiwać, że to ich twierdzenia dadzą wiedzę na temat tego, jak strony się umówiły.

Niezależnie od poczynionych wyżej uwag, trzeba podkreślić, że w aktach znajduje się pisemna informacja Starosty (...) z 25 marca 2015r., z której treści wynika, iż (...) spółka z o.o. 22 stycznia 2015r. złożyła wniosek o rozłożenie opłaty za wieczyste użytkowanie za rok 2015, uzupełniła go 18 lutego 2015r. i uzyskała zgodę na rozłożenie należności na sześć rat. Zgodnie z art. 71 ust. 4 ustawy z 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2016.2147 j.t.), opłaty roczne wnosi się przez cały okres użytkowania wieczystego, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, z góry za dany rok. Właściwy organ, na wniosek użytkownika wieczystego złożony nie później niż 14 dni przed upływem terminu płatności, może ustalić inny termin zapłaty, nieprzekraczający danego roku kalendarzowego. Zatem pozwana powinna przynajmniej uprawdopodobnić, że poza wnioskiem złożonym 22 stycznia 2015r., złożyła kolejny wniosek dotyczący opłaty za 2015r. i to złożony najpóźniej do 17 marca 2015r. (31 marca – 14 dni). Ustawa o gospodarce nieruchomościami nie przewiduje innego trybu odraczania płatności, dlatego zeznania świadków były w tym wypadku nieprzydatne.

Mając powyższe na uwadze, Sąd II instancji uznał, że zarzut naruszenia art. 227 kpc jest nietrafny i nie doprowadził do zmiany wyroku, a tym bardziej jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ciechanowie.

Nie ma również podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Wbrew przekonaniu apelującej, Sąd Rejonowy nie obciążył pozwanej wszystkim kosztami procesu wyłożonymi przez Skarb Państwa – Starostę (...). Sąd zastosował zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów (art. 100 kpc) i uznając, że powód wygrał w 60,8% zasądził na jego rzecz 2.331,96 zł oraz nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ciechanowie 1.496 zł tytułem zwrotu części opłaty od pozwu, od której powód był zwolniony z mocy ustawy.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach procesu w postępowaniu odwoławczym Sąd orzekł zgodnie z art. 98 kpc, ponieważ apelacja pozwanej została oddalona w całości, przy czym wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Skarbu Państwa – Starosty (...) została

ustalona zgodnie z § 10 ust. 1 pkt. 1) w zw. z § 2 pkt. 5) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (w brzmieniu obowiązującym od 27 października 2016r.).

Katarzyna Mirek – Kwaśnicka Renata Wanecka Małgorzata Michalska